

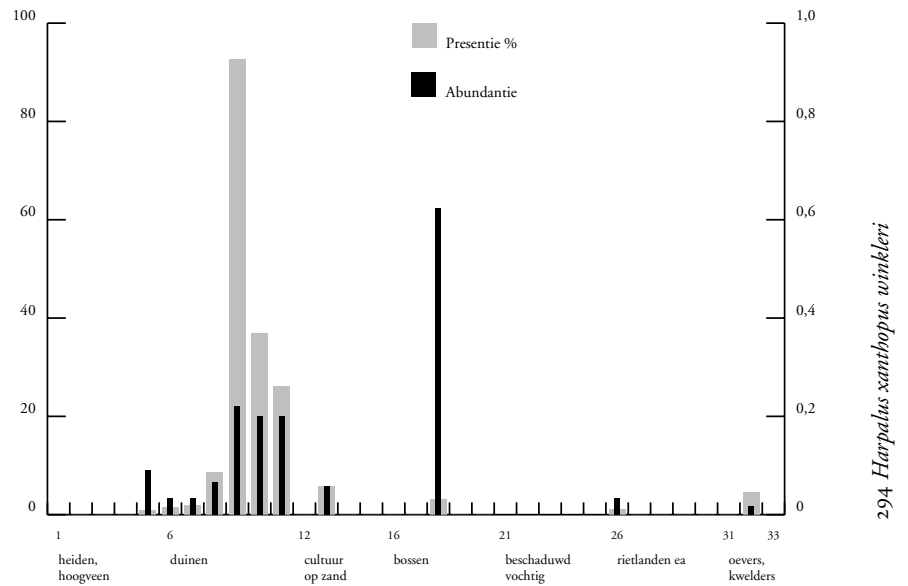
vleugels beter zijn ontwikkeld dan die van *Harpalus latus* en dat vliegwaarnemingen in het veld zijn verricht in 1922. Er zijn echter nog geen bevestigende meldingen bekend.

Bedreiging

Gegevens over mogelijke bedreiging ontbreken geheel. In Nederland zit, gezien de gegevens uit het omliggend gebied, een relatief goede en grote populatie van deze soort, die zeker de aandacht van natuurbeheerders verdient.

Taxonomie

De ondersoort *H. xanthopus xanthopus* komt voor in Siberië. Bij ons en in overig Europa alleen de ondersoort *H. xanthopus winkleri*. Den Boer (1961A) gaf een tabelletje met het onderscheid tussen *H. xanthopus* en enkele andere *Harpalus*-soorten.

294 *Harpalus xanthopus winkleri*

GENUS PAROPHONUS

soort 295

De soorten van dit genus lijken sterk op de kleinere *Harpalus*-soorten.

Areaal

Genus van de Palearctische en Oriëntaalse Regio's. Wereldwijd 20-25 soorten, waarvan meer dan tien in het Palearctisch gebied en negen in Europa. In Nederland één soort.

Oecologie en biologie

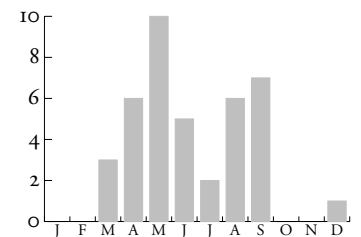
Zie soortbespreking. Voor de ordinatorie zie fig. 144.

Taxonomie

Alle Europese soorten zijn opgenomen in de tabel van Trautner & Geigenmüller (1987).

behalve de hogere gebieden. In België recentelijk alleen in het noordwesten, aangrenzend aan Zeeuws-Vlaanderen, hetgeen goed aansluit bij bovengenoemde waarneming langs de Westerschelde; verder in het Maasdal van Maastricht (Sint-Pietersberg) tot bij Luik (DESENDER 1986). Uit het midden van België zijn meest oude waarnemingen bekend. In Vlaanderen op de Rode Lijst (DESENDER ET AL. 1995).

Status: in Nederland is het aantal waarnemingen vrijwel stabiel, maar in België is het aantal vindplaatsen sterk teruggelopen (DESENDER & TURIN 1986, 1989).

295 *Parophonus maculicornis*

Oecologie

Thermofiel. Een soort van het heuvelland en het montane gebied; op warme plaatsen tot ca. 1000 m hoog (BURMEISTER 1939). Vooral op kalkbodemplaat, maar ook op zandsteen (MARGGI 1992). Vaak gevonden aan de voet van bomen of muren, in Midden-Europa onder andere in gezelschap van *Drypta dentata*, *Agonum sexpunctatum* of *Brachinus*-soorten.

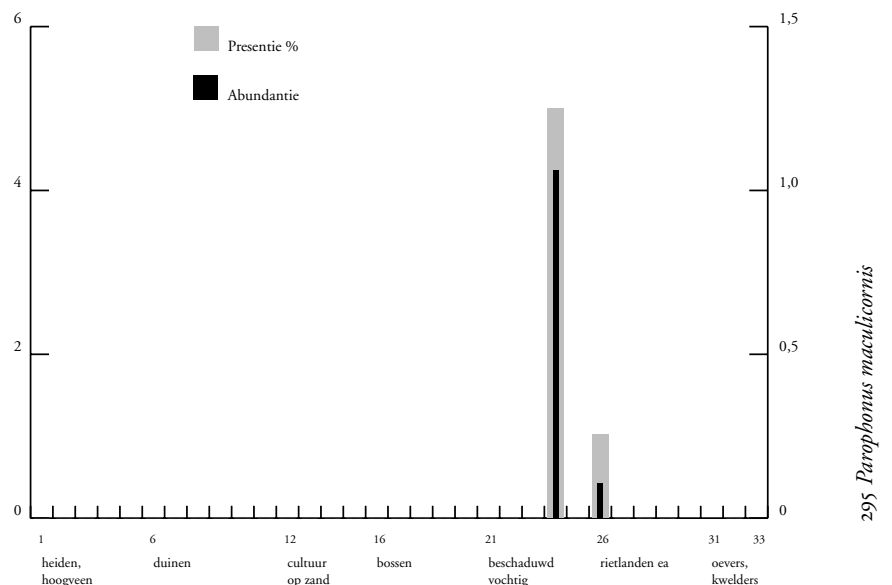
295 *Parophonus maculicornis*

Areaal

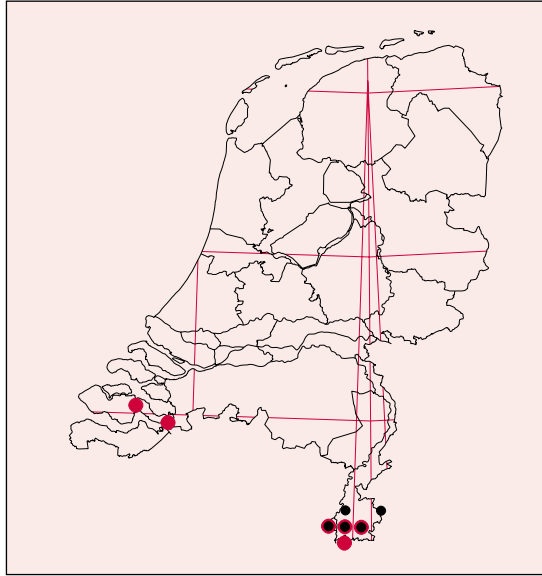
West-Palearctische soort. Een soort van Midden- en Zuid-Europa, waar hij in grote delen van het Mediterrane gebied voorkomt. Naar het oosten via de Balkan tot de Kaukasus, Klein-Azië en Syrië. **Areaalkarakteristiek:** 4, Nederland: marginaal.

Voorkomen

In Nederland beperkt tot Zuid-Limburg en Zeeland waarvan één recente melding bekend is (oever van de Westerschelde, 1993) (BK). Niet op de Britse Eilanden, in Denemarken of Fennoscandië. In Duitsland vooral op kalkbodemplaat, maar zeer plaatselijk en zeldzaam, algemener in het oosten (HORION 1941), niet in het noorden (TRAUTNER & MÜLLER-MOTZFELD 1995). In Oostenrijk op de Rode Lijst (FRANZ 1983). In Zwitserland alleen in de warmtegebieden ten noorden van de Alpen, van Genève tot de Bodensee en zeer plaatselijk in Tessin (MARGGI 1992). In Frankrijk vrijwel overal,

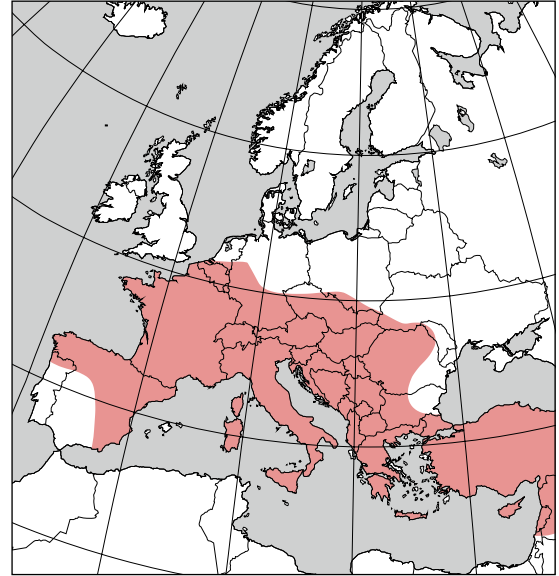
295 *Parophonus maculicornis*

295 *Parophonus maculicornis*

Vangpotten. Groep: D1 (3 series, 75 individuen). De vangsten uit vangpotten komen van ruderaire terreinen en kruidenrijke graslanden in Zuid-Limburg. Dit geeft een onvolledig beeld van de oecologie van de soort, die blijkens handvangsten vooral ook op kalkgraslanden en met name weinig bemeste kalkakkers gevonden kan worden. **Eurytopie, Bodem, Vocht en Begeleiders:** onvoldoende gegevens.

Biologie

Nachtactief. De adulte dieren kunnen praktisch het gehele jaar door worden aangetroffen. Voortplanting waarschijnlijk uitsluitend in het voorjaar. Overwinterende adulten zijn

in Zwitserland gevonden van november tot februari (MARGGI 1992). De larve is opgenomen in de tabel van Arndt (1991).

Dispersie: vleugelaanleg onbekend, waarschijnlijk macrop- teer. Vliegwaarnemingen zijn bekend uit lichtvallen in Hongarije (KÁDÁR & SZÉL 1987, 1995). Waarschijnlijk is de soort geen al te goede verbreider, omdat hij bij enkele omvang-rijke inventarisaties van kalkgraslanden in Zuid-Limburg slechts in enkele terreinen werd aangetroffen en in andere, waarschijnlijk geschikte terreinen in hetzelfde gebied, niet.

Bedreiging

Onvoldoende gegevens.

GENUS TRICHOTICHNUS

soorten 296-297

De soorten lijken oppervlakkig sterk op *Ophonus*-soorten.

Areaal

De meeste soorten komen voor in Oost-Azië; ontbrekend in het Afrotropische gebied. In totaal meer dan 100 soorten, waarvan ca. 20 in het Palearctisch gebied (KM), en vier in Europa (TURIN 1981). In Nederland zijn twee soorten gevon- den.

Oecologie

De Europese soorten zijn bosbewoners. Voor de ordinatie van *T. nitens* zie fig. 144.

Biologie

Zie de soortbesprekingen van *T. laevicollis* en *T. nitens*.

Taxonomie

De Europese soorten zijn opgenomen in de tabellen van Jeannel (1942) en Trautner & Geigenmüller (1987).

296 Trichotichnus laevicollis**Areaal**

Europese soort. In Europa hoofdzakelijk montaan tot al- pien in de bergen van Midden-Europa, zoals in de Alpen en de Karpaten. Naar het oosten tot Roemenië en de noorde- lijke Balkan. **Areaalkarakteristiek:** 2, Nederland: marginaal.

Voorkomen

In Nederland alleen in Zuid-Limburg. Niet op de Britse Eil- landen, in Denemarken en Fennoscandië. In Duitsland in alle bergachtige streken inclusief de Eifel, maar over het algemeen zeldzaam in de middelgebergten (HORION 1941). In het hoogge- bergte doorgaans niet zeldzaam, soms algemeen. In Zwitser- land eveneens algemeen in het bergland, maar zeldzamer of ontbrekend in het heuvelland (MARGGI 1992). In België verbreid en niet zeldzaam in het hogere oostelijke deel van het land (DESENDER 1986). Zeldzaam in Vlaanderen (DESENDER ET AL. 1995).

Niet opgenomen: een niet gespecificeerde melding van Ol- denzaal (LC59) uit de vorige eeuw.

Status: in Nederland zeldzamer geworden (DESENDER & TURIN 1986, 1989), maar in het omliggende gebied niet achteruitgegaan.

Oecologie

In tegenstelling tot *T. nitens* is *T. laevicollis* geen uitgespro- ken bossoort. Hij komt wel op min of meer beschaduwde

296 *Trichotichnus laevicollis*